

STATENS PENSJONSFOND NORGE

Tredje kvartal 2013

TREDJE KVARTAL 2013

Folketrygdfondet forvalter
Statens pensjonsfond Norge
og Statens obligasjonsfond

KORT FORTALT

Folketrygdfondet er et særlovsselskap som forvalter Statens pensjonsfond Norge og Statens obligasjonsfond etter mandater gitt av Finansdepartementet. Kapitalen står som innskudd i Folketrygdfondet og investeres i Folketrygdfondets navn.

Mandatet for Statens pensjonsfond Norge fastsetter at det skal være offentlig rapportering hvert kvartal. I denne rapporten gir vi oversikt over porteføljeutvikling, avkastning og risikostyring, samt utdrag av de deler av regnskapet til Folketrygdfondet som omhandler Statens pensjonsfond Norge for tredje kvartal 2013.

Investeringsstrategien for Statens pensjonsfond Norge er langsiktig. Av den grunn legger vi også i kvartalsrapportene vekt på å vise avkastning over tid.

3. KVARTAL 2013

STATENS PENSJONSFOND NORGE

03

NØKKELTALL OG HOVEDPUNKTER

04

KOMMENTARER FRA FOLKETRYGDFONDETS STYRE

05

PORTEFØLJEUTVIKLING

14

REGNSKAP

29

LOVVERK OG HISTORIKK

HOVEDPUNKTER

Resultatene i tredje kvartal er preget av at aksjemarkedene utviklet seg positivt både i Norge og i resten av Norden.

158,8 Statens pensjonsfond Norge hadde ved utgangen av tredje kvartal en markedsverdi på 158,8 milliarder kroner.

7,8 Markedsverdien økte med 7,8 milliarder kroner i løpet av kvartalet.

5,2 Avkastningen i tredje kvartal utgjorde 5,2 prosent.

-0,1 Avkastningen til Statens pensjonsfond Norge var i tredje kvartal 0,1 prosentpoeng svakere enn referanseindeksens avkastning.

0,7 For siste 5 år har Statens pensjonsfond Norge hatt en årlig gjennomsnittlig meravkastning på 0,7 prosentpoeng.

0,4 Over siste 10 år har Statens pensjonsfond Norge hatt en årlig gjennomsnittlig meravkastning på 0,4 prosentpoeng.

KOMMENTARER FRA FOLKETRYGDFONDETS STYRE

GOD AVKASTNING I TREDJE KVARTAL

Markedsverdien av Statens pensjonsfond Norge økte med 7,8 milliarder kroner i løpet av tredje kvartal 2013.

Statens pensjonsfond Norge beløp seg ved utgangen av tredje kvartal til 158,8 milliarder kroner. Markedsutviklingen i kvartalet har vært preget av fornyet optimisme over utviklingen i verdensøkonomien, noe som har medvirket til god avkastning for Statens pensjonsfond Norge i tredje kvartal. Etter fratrukk av forvaltningskostnader på 34 millioner kroner ble kvartalsresultatet på 7 752 millioner kroner.

Avkastningen for kvartalet ble 5,2 prosent, noe som er 0,1 prosentpoeng svakere enn referanseindeksen. Mens den norske aksjporteføljens avkastning på 6,9 prosent var 0,1 prosentpoeng svakere enn referanseindeksens avkastning, var avkastningen på 0,6 prosent for den norske renteporteføljen, 0,1 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen. For de to nordiske delporteføljene ble avkastningen høyere enn de respektive norske delporteføljene, blant annet som følge av at verdien av norske kroner svekket seg i kvartalet.

NØKKELTALL 3. KVARTAL 2013, STATENS PENSJONSFOND NORGE

	SPN*	Norsk aksje- portefølje	Nordisk aksje- portefølje	Norsk rente- portefølje	Nordisk rente- portefølje
Avkastning (prosent)	5,16	6,92	14,43	0,63	2,92
Differanseavkastning (prosentpoeng)	-0,08	-0,11	-0,76	0,14	0,16
Markedsverdi (mill. kroner)	158 804	81 250	15 454	52 240	9 885
Porteføljerresultat (mill. kroner)	7 786	5 263	1 932	327	281
Forvaltningskostnader (mill. kroner)	34				
Periodens resultat (mill. kroner)	7752	5 263	1 932	327	281

* Sum markedsverdi for de ulike delporteføljene er ulik SPNs markedsverdi som følge av mellomværende mellom SPN og Folketrygdfondet

Forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge var ved utgangen av tredje kvartal, med en utnyttelse på 0,61 prosentpoeng, godt innenfor rammen for forventet relativ volatilitet på 3 prosent som Finansdepartementet har gitt i mandatet.

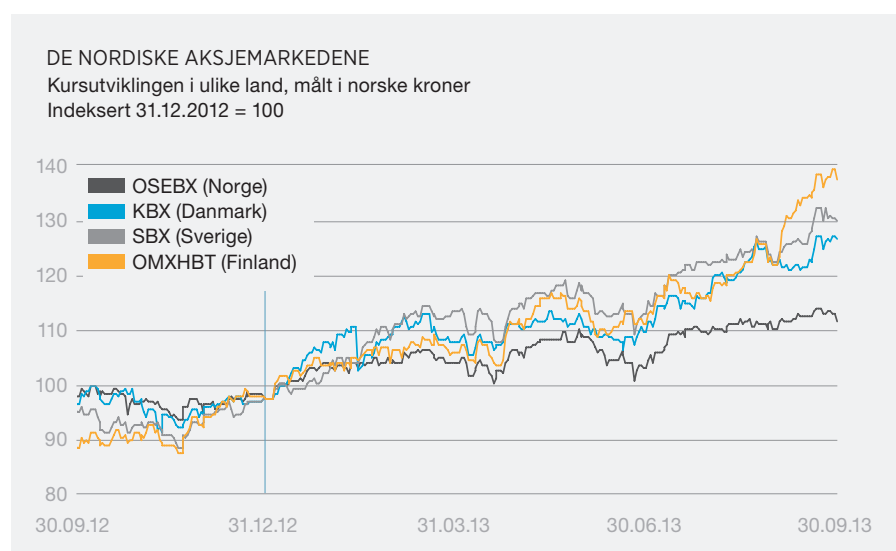
Statens pensjonsfond Norge har en lang tidshorison, noe som legges til grunn i investeringsstrategien. Selv om det i kvartalsrapporten informeres om utviklingen i kvartalet, er det viktig at resultatene fra forvaltningen vurderes i et lengre tidsperspektiv. Folketrygdfondet har derfor valgt å gi en egen presentasjon av forvaltningsresultatene over tid lenger bak i kvartalsrapporten.

Folketrygdfondets styre

Oslo, 19. november 2013

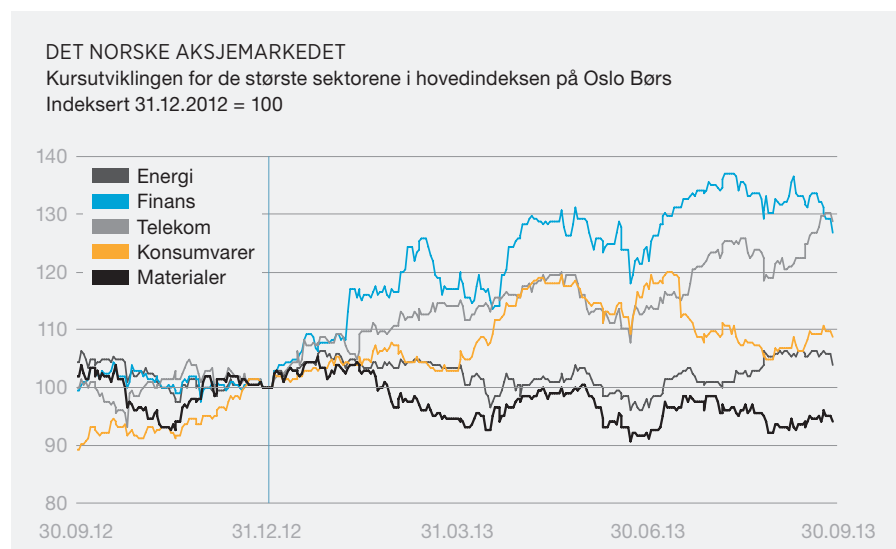
AKSJEPORTEFØLJENE

Verdensøkonomien har i flere år vært preget av den sterke veksten i Kina. I 2013 har markedsaktørene vært opptatt av at veksten i Kina trolig er i ferd med å snu fra å være investeringsbasert til å bli konsumbasert, og de har forventet at vekstimpulsene til resten av verden vil bli lavere. Dette har medført at råvareprisene har blitt redusert, og energi- og materialsektoren har oppnådd svakere utvikling enn andre sektorer.

De nordiske aksjemarkedene har så langt i 2013 en sterkere utvikling enn Oslo Børs når utviklingen måles i norske kroner. En utvikling som delvis skyldes at kronen har svekket seg med nær 11 prosent, målt mot euro.

Det norske aksjemarkedet hadde en positiv utvikling i tredje kvartal, med en oppgang for hovedindeksen på 7,0 prosent. Aksjemarkedene i de andre nordiske landene oppnådde sterkere utvikling enn Oslo Børs. Målt i norske kroner ble forskjellen forsterket av at den norske kronen svekket seg. For kvartalet var det en oppgang i Danmark på 14,2 prosent, i Finland på 21,4 prosent mens det i Sverige var en oppgang på 13,5 prosent.

Det norske aksjemarkedet har så langt i 2013 vist en svært varierende kursutvikling for de ulike sektorene. Finans og telekom har en oppgang på henholdsvis 26,7 og 28,2 prosent, mens materialsektoren har en nedgang på 5,9 prosent. Konsumvarer var opp med 9,3 prosent, energi med 3,8 prosent.

På Oslo Børs ble det i tredje kvartal utstedt nye aksjer for i alt 4,2 milliarder kroner. Det var mer enn i andre kvartal, da det ble utstedt nye aksjer for 1,6 milliarder kroner. I alt er det utstedt nye aksjer for 10,1 milliarder kroner så langt i 2013.

Norsk aksjeforfølje

Avkastningen for den norske aksjeforføljen ble på 6,9 prosent i tredje kvartal. Det er 0,1 prosentpoeng svakere enn referanseindeksen for norske aksjer.

Sektormessig var det energi (0,2 prosentpoeng) og forbruksvarer (0,1 prosentpoeng) som bidro mest positivt til differanseavkastningen. Investeringene i informasjonsteknologi (-0,2 prosentpoeng), finanssektoren (-0,1 prosentpoeng) og industrisektoren (-0,1 prosentpoeng) bidro mest negativt.

DEN NORSKE AKSJEFORFØLJEN
Avkastning 3. kvartal 2013, fordelt per sektor

	Avkastning 3. kvartal	Andel av den norske aksjeforføljen
Energi	3,6	37,5
Materialer	-5,6	8,2
Industri	11,7	6,0
Forbruksvarer	29,2	6,4
Konsumvarer	11,4	8,9
Helsevern	50,4	1,2
Finans	27,2	17,0
IT	38,3	1,2
Telekom	28,2	13,4
Forsyning	8,0	0,1

DEN NORSKE AKSJEFORFØLJEN
Største aksjeholdninger per 30.09.2013

	Beholdning i mill. kroner
Statoil	14 920
Telenor	10 865
DNB	9 151
Yara	4 532
Seadrill	4 455
Subsea 7	3 678
Orkla	3 371
Schibsted	2 861
Marine Harvest	2 395
Gjensidige	2 082

Ved utgangen av tredje kvartal var den norske aksjeforføljen investert i 47 selskaper. De ti største investeringene utgjorde 71,7 prosent av delporteføljen.

Nordisk aksjeforfølje

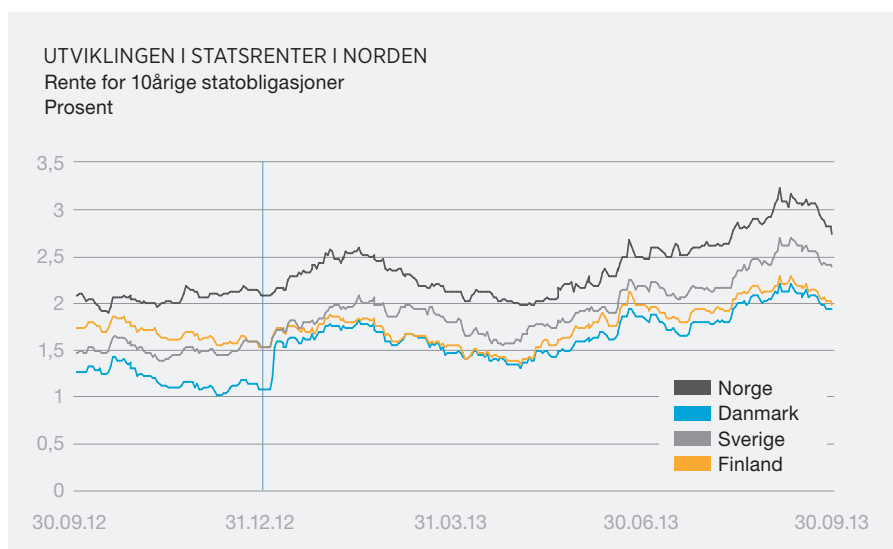
Den nordiske aksjeforføljen i Statens pensjonsfond Norge hadde en avkastning på 14,4 prosent i kvartalet. Det er 0,8 prosentpoeng svakere enn referanseindeksen.

Sektormessig var det energi (0,2 prosentpoeng) og forbruksvarer (0,1 prosentpoeng) som bidro mest positivt til differanseavkastningen. Investeringene i informasjonsteknologi (-0,2 prosentpoeng), finanssektoren (-0,1 prosentpoeng) og industrisektoren (-0,1 prosentpoeng) bidro mest negativt.

Ved utgangen av tredje kvartal var den nordiske aksjeforføljen investert i xx selskaper.

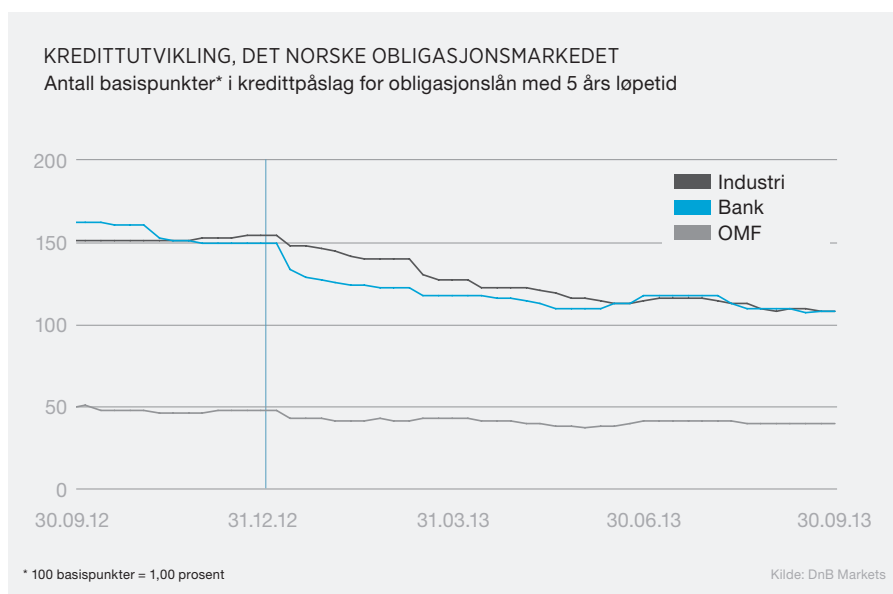
RENTEFORFØLJENE

Statsrenter med 10-års løpetid økte i tredje kvartal, selv om utviklingen viste en nedgang i september. Norske statsrenter er gjennomgående høyere enn statsrentene i våre nordiske naboland, og har vært høyere i lengre tid. Økningen i statsrenter har isolert sett medført negativ avkastning for statsobligasjoner.

Statsrentene i de nordiske landene er i figuren vist for obligasjonslån på 10 år. Norske statsrenter har i 2013 vært høyere enn for de andre nordiske landene, men denne forskjellen er mindre ved utgangen av 3. kvartal 2013.

Obligasjonslån utstedt av andre enn nasjonalstatene prises til en høyere rente enn statsrenter. Dette kredittpåslaget omtales som kredittspread og er størst for låntagere med svakest kredittkvalitet. De siste årene har kredittspreadene blitt redusert. Nedgangen i kredittspreader har ført til at kredittobligasjoner har hatt en bedre avkastningsutvikling enn statsobligasjoner.

Kredittpåslaget som norske låntagere betaler i obligasjonsmarkedet, er ytterligere redusert i 2013. Industrielåntagere som anses som gode (investment grade), betaler omlag samme kredittpåslag som banker. Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) betaler lavest kredittpåslag

Tall fra Norsk Tillitsmann viser at det for norske utstedere i tredje kvartal ble utstedt obligasjons- og sertifikatlån for 167 milliarder kroner. Det var en nedgang fra andre kvartal da det ble utstedt obligasjons- og sertifikatlån for 212 milliarder kroner.

Norsk renteportefølje

Avkastningen til den norske renteporteføljen i Statens pensjonsfond Norge var 0,6 prosent i tredje kvartal. Det var 0,1 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen.

Porteføljen har et høyere innslag av kredittobligasjoner enn det referanseindeksen har, både målt som andel private papirer og målt ved kredittkvalitet (rating). Folketrygdfondet vil i sin forvaltning av Statens pensjonsfond Norge ta noe høyere kredittksporing enn referanseindeksen i perioder med markedsuoro og høye risikopremier. Høyere innslag av kredittisiko gir en høyere løpende rente i porteføljen enn referanseindeksen. I kvartalet har dette bidratt til differanseavkastningen med 0,2 prosentpoeng. Andre effekter, som endring i kredittspreader gjennom kvartalet og endring i rentenivå, har samlet redusert differanseavkastningen med 0,1 prosentpoeng.

Ved utgangen av tredje kvartal var den norske renteporteføljen investert i lån utstedt av 155 ulike utstedere. De ti største utstedere utgjorde 52,6 prosent av delporteføljen.

Den norske renteporteføljen hadde i gjennomsnitt en rentedurasjon på 4,6 år og et rentenivå på 3,2 prosent. Rentedurasjonen for den norske renteporteføljen er på samme nivå som for referanseindeksen. Tilsvarende er varighet for kreditter (kreditturasjon) i porteføljen på 2,6 år, som er lavere enn referanseindeksens 3,3 år. Lavere kreditturasjon i porteføljen enn for referanseindeksen innebærer isolert sett at porteføljen er mindre eksponert for en generell økning i kredittspreader enn det referanseindeksen er.

BAKGRUNN

REFERANSEINDEKSEN

Avkastningen til Statens pensjonsfond Norge sammenlignes med en referanseindeks som Finansdepartementet fastsetter. Denne referanseindeksen er satt sammen av andeler i fire indekser:

- OSEBX (norske aksjer).
- VINXB (danske, finske og svenske aksjer).
- Et utdrag fra indeksen Barclays Global Aggregate som brukes for den norske renteporteføljen. Dette utdraget har norske utstedere i utvalgte valutaer, men er valutasikret i norske kroner, og en statsandel på 30 prosent.
- Et utdrag fra indeksen Barclays Global Aggregate som brukes for den nordiske renteporteføljen. Dette utdraget har danske, finske og svenske utstedere i utvalgte valutaer.

Indeksen for den norske renteporteføljen er valutasikret til norske kroner, mens indeksen for den nordiske aksjeporteføljen og den nordiske renteporteføljen ikke valutasikres

DEN NORSKE RENTEPORTEFØLJEN

Avkastning 3. kvartal 2013, fordelt per sektor

Tall i prosent, avkastning i lokal valuta	Avkastning 3. kvartal	Andel av den norske renteporteføljen*
Stat**	-1,0 %	20,5
Statsrelatert**	1,0 %	7,0
Finans, obligasjoner med fortrinnsrett	0,5 %	25,5
Finans, ordinære	0,7 %	20,9
Finans ansvarlige lån	1,6 %	3,7
Industri	1,0 %	16,2
Kommune	0,5 %	0,9
Kraft	0,5 %	5,2

* Bankinnskudd og derivater er ikke inkludert i sektorfordelingen

** Stat er den norske stat. Selskaper og institusjoner som er eid med mer enn 50 prosent av den norske stat eller utfører oppgaver på oppdrag av den norske stat er definert som statsrelatert.

DEN NORSKE RENTEPORTEFØLJEN

Største beholdninger per 30.09.2013

Tall i millioner kroner	Beholdning
Norge Kongeriket	11 008
DNB Boligkreditt	3 914
Sparebank 1 Boligkreditt	2 554
Nordea Eiendomskreditt	2 293
Statoil	2 086
DNB Bank	1 497
Eika Boligkreditt	1 244
KLP	992
Eksporthfinans	975
Telenor	937

Nordisk renteportefølje

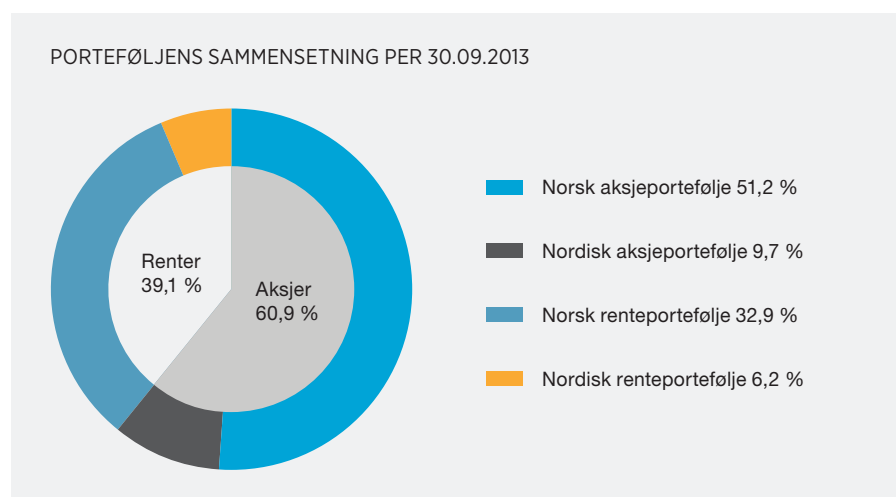
Avkastningen for den nordiske renteporteføljen var 2,9 prosent i kvartalet, og det er 0,2 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen.

For den nordiske renteporteføljen forklares 0,1 prosentpoeng av differanseavkastningen av en gunstigere renteksporing enn referanseindeksen.

Samlet har andre effekter som i stor grad er relatert til kreditlelementet (høyere løpende rente) og endring i kredittspread også bidratt positivt.

TOTALPORTEFØLJEN

Aksjeandelen i Statens pensjonsfond Norge var ved utgangen av tredje kvartal på 60,9 prosent. Ved inngangen til kvartalet var aksjeandelen 59,1 prosent. Økningen skyldes at aksjeporteføljenes avkastning var høyere enn renteporteføljenes avkastning.

Mandatet til Statens pensjonsfond Norge innebærer at 60 prosent av porteføljen i utgangspunktet skal investeres i aksjer og 40 prosent i rentepapirer. Både for aksjer og rentepapirer skal omlag 85 prosent investeres i Norge og 15 prosent i Danmark, Sverige og Finland.

I tredje kvartal var avkastningen til Statens pensjonsfond Norge 0,1 prosentpoeng svakere enn referanseindeksen. De to aksjeporteføljene bidro negativt til differanseavkastningen, mens de to renteporteføljene bidro positivt.

BIDRAG TIL BRUTTO MERAVKASTNING 3. KVARTAL 2013, PROSENTPOENG

	Bidrag
Aksjer	-0,13
norsk aksjeportefølje	-0,06
nordisk aksjeportefølje	-0,07
Renter	0,06
norsk renteportefølje	0,05
nordisk renteportefølje	0,01
Sikkerhetsstillelse	0,00
Samlet	-0,08

AVKASTNING OVER TID

Både kapitalen og investeringsstrategien til Statens pensjonsfond Norge er basert på en lang tidshorisont. Resultatene bør derfor evalueres over lengre tidsperioder enn kvartaler

og enkeltår. Vi velger derfor å presentere avkastningstall ikke bare for det siste kvartalet, men også for siste tre, fem og ti år. I tillegg viser vi avkastningen siden 1998.

AVKASTNING 1998* - 3. KVARTAL 2013, STATENS PENSJONSFOND NORGE
 Tall i prosent

	3. kv. 2013	Hittil i 2013 per 30.09	siste 3 år	siste 5 år	siste 10 år	siden 01.01.98*
Statens pensjonsfond Norge	5,16	9,48	8,55	10,70	7,63	6,87
Differanseavkastning (brutto)***	-0,08	-0,53	0,46	0,75	0,39	0,45
Differanseavkastning (netto)***	-0,10	-0,60	0,37	0,66	0,31	0,39
Norsk aksjeportefølje	6,92	11,79	9,73	10,38	13,79	7,81
Differanseavkastning	-0,11	-1,20	0,16	0,85	0,39	1,41
Nordisk aksjeportefølje	14,43	29,22	9,49	11,14	10,32	
Differanseavkastning	-0,76	-1,84	-0,78	-0,74	0,27	
Norsk renteportefølje	0,63	0,80	5,61	8,24	5,77	6,15
Differanseavkastning	0,14	0,63	1,29	1,67	0,39	0,23
Nordisk renteportefølje	2,92	9,46	5,32	6,49		
Differanseavkastning	0,16	0,35	0,57	0,79		

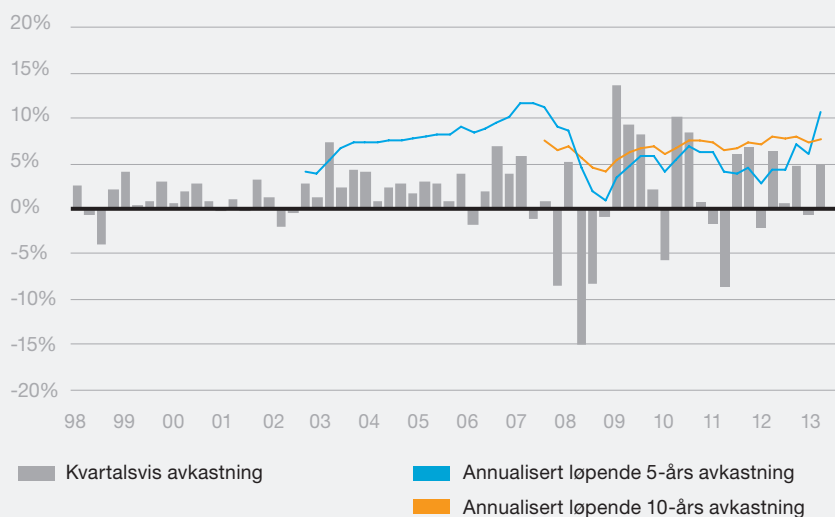
* For 3. kvartal er avkastningen vist, mens for flerårsperiodene er årlig avkastning vist (annualisert).

** 1998 er valgt som oppstartstidspunkt fordi avkastningstallene fra dette tidspunktet er GIPS®-verifisert. Den nordiske aksjeporteføljen ble startet i mai 2001 og den nordiske renteporteføljen i februar 2007.

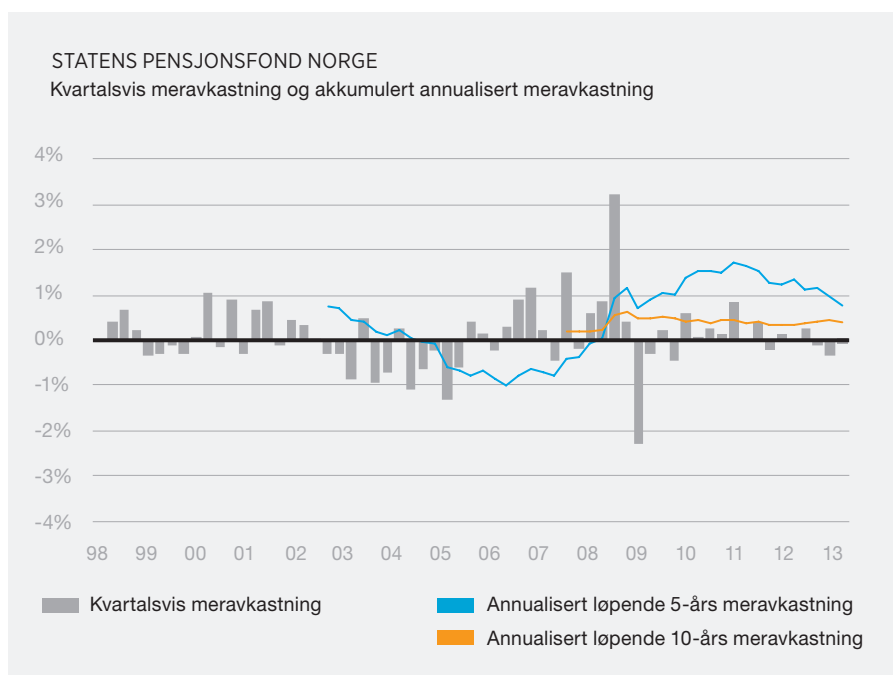
*** Forskjellen mellom differanseavkastningen (brutto) og differanseavkastningen (netto) for hele Statens pensjonsfond Norge er forvaltningskostnader.

Den kvartalsvise avkastningen for Statens pensjonsfond Norge varierer over tid. Variasjonene økte fra 2007 etter at aktivasammensetningen ble endret og aksjeandelen ble økt fra 20 prosent til 60 prosent. Variasjonene var størst under og i tiden etter finanskrisen. For de siste 10 årene har annualisert avkastning vært 7,6 prosent.

STATENS PENSJONSFOND NORGE
 Kvartalsvis avkastning og akkumulert annualisert avkastning

Avkastningen til Statens pensjonsfond Norge var i 3. kvartal 2013 på 5,2 prosent. Annualisert avkastning siste 10 år var på 7,6 prosent og for siste 5 år var annualisert avkastning på 10,7 prosent per 30.09.2013.

Folketrygdfondet har som mål at forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge skal gi en årlig meravkastning over tid på 0,4 prosentpoeng. Annualisert løpende 10-års meravkastning var på 0,4 prosentpoeng per 30.09. For kortere tid ser vi at annualisert løpende 5-års meravkastning er høyere.

Differanseavkastningen (annualisert) for Statens pensjonsfond Norge de siste 10 år er 0,4 prosentpoeng. Dette er på linje med Folketrygdfondets mål om 0,4 prosentpoeng i meravkastning over tid. For hele perioden siden 1998 er meravkastningen på 0,5 prosentpoeng (annualisert). For siste 5 år er meravkastningen 0,7 prosentpoeng (annualisert). Meravkastningen for siste 5-års periode er preget av svært høy meravkastning under finanskrisen. De ulike delporteføljene viser også meravkastning på lang sikt, og er alle positive for siste 10 år.

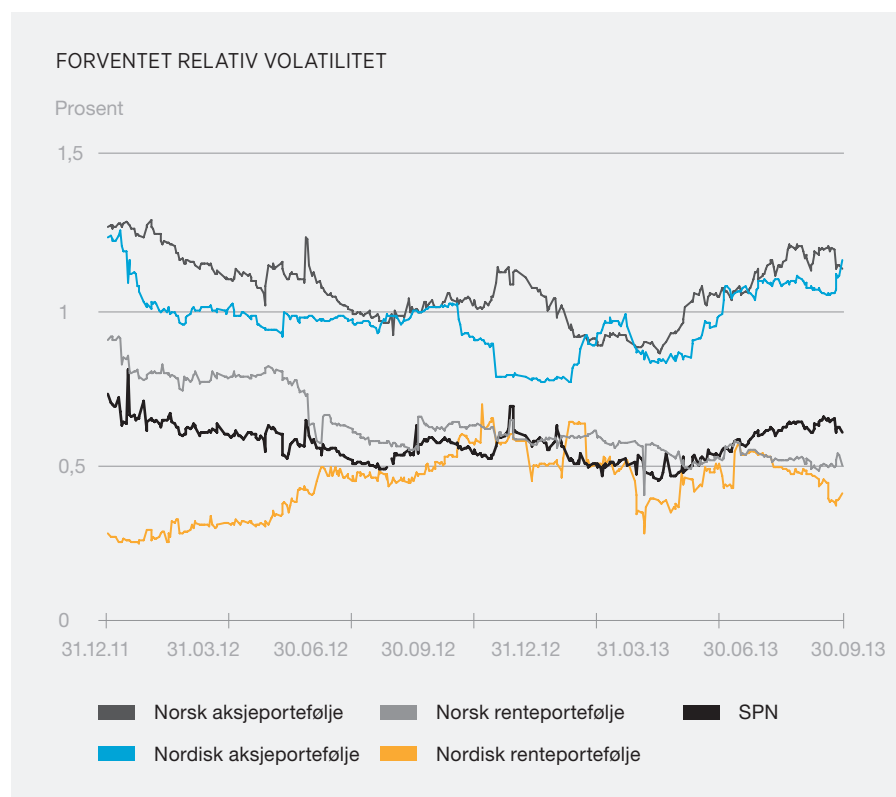
RISIKOSTYRING

I forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge er det en rekke risikotyper Folketrygdfondet må forholde seg til. Flere av risikotypene følger direkte av investeringsaktivitetene, som markedsrisiko, kredittrisiko og motpartsrisiko. I risikostyringen arbeider vi også aktivt med å identifisere og gjennomføre tiltak for redusere og kontrollere operasjonell risiko.

Markedsrisiko

Gjennom mandatet har Finansdepartementet fastsatt en ramme for forventet relativ volatilitet på 3 prosent. Forventet relativ volatilitet er størst for aksjeporteføljene. Gjennom investeringer i ulike markeder oppnår Statens pensjonsfond Norge diversifiseringseffekter. Det vil si at risikoen for Statens pensjonsfond Norge er lavere enn summen av den vektete risikoen for de fire delporteføljene. Figuren for forventet volatilitet viser at risikoen for hele fondet og delporteføljene varierer gjennom året. Variasjonene oppstår som følge av markedsendringer og den aktive forvaltningen.

I løpet av tredje kvartal har forventet relativ volatilitet for Statens pensjonsfond Norge økt marginalt, fra 0,57 prosent ved inngangen til kvartalet til 0,61 prosent ved utgangen av kvartalet.

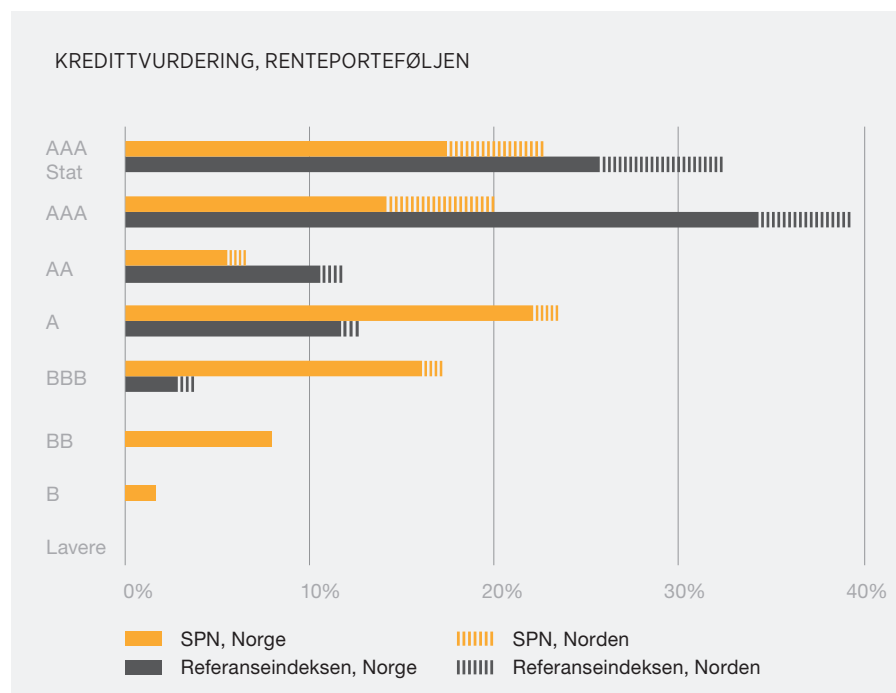

Relativ volatilitet er et mål for hvor mye avkastningen antas å avvike fra avkastningen til referanseindeksen. Innslaget av aktiv forvaltning er størst for de to aksjeporteføljene og det gir seg utslag i høyere forventet relativ volatilitet for disse to delporteføljene.

Relativ volatilitet falt frem til i vår for den totale porteføljen som en følge av fall i de to aksjeporteføljene. Reduksjonen i relativ volatilitet kom både som en følge av en generell reduksjon i volatilitet i markedene og av investeringsbeslutningene. Fra i vår har forventet relativ volatilitet økt, og denne økningen fortsatte også i tredje kvartal.

Kredittrisiko

Folketrygdfondet har etablert kredittrammer for de ulike utstederne av kredittobligasjoner som bl.a. avhenger av kredittkvaliteten til den enkelte utsteder. Kredittkvaliteten måles i form av kredittrating.

Renteporføljen har mindre innslag av obligasjoner med de beste kredittvurderingene enn referanseindeksen har. Karakterskalaen går fra AAA til D (Default). Karakter på BBB eller bedre anses å være "investment grade". I den norske delen av SPNs renteportefølje er det 86 prosent som har en kredittkarakter på BBB eller bedre, mens det er 99,9 prosent i den nordiske delen av renteporteføljen. I referanseindeksen inngår utelukkende lån med karakter BBB eller bedre.

Rating fra Moodys, S&P og Fitch. Lån uten ekstern rating er ført opp med intern rating som utsteder er gitt i Folketrygdfondets interne regelverk.

NØKKELTALL FOR RISIKO OG EKSPONERING (ALLE TALL I PROSENT)

Ramme fastsatt av Finansdepartementet	Grense	Faktisk				
		30.09.13	30.06.13	31.03.12	30.12.12	30.09.12
Markedsrisiko	Forventet relativ volatilitet skal ikke overstige 3 prosentpoeng	0,61	0,57	0,50	0,60	0,57
	Høyrisiko-obligasjoner skal ikke utgjøre mer enn					
Kredittrisiko	25 prosent av privat del av obligasjonsporteføljen	13,52	12,28	15,08	12,48	14,47
Aktivafordeling*	Nettoeksponering aksjer 50 - 70 prosent av totalporteføljen	60,89	59,12	63,65	62,47	62,66
Eierandel norske selskaper	Maksimalt 15 prosent eierandel	11,04	11,14	11,39	10,98	10,73
Eierandel nordiske selskaper	Maksimalt 5 prosent eierandel	1,14	1,14	1,34	1,34	1,35
Supplerende rammer fastsatt av Folketrygdfondets styre**						
	Grense	Faktisk				
		30.09.13	30.06.13	31.03.12	30.12.12	30.09.12
Aktivafordeling*	Bruttoeksponering aksjeporteføljene					
	50 - 70 prosent av totalporteføljen	60,89	59,12	63,65	62,47	62,66
Aktivafordeling*	Bruttoeksponering renteporteføljene					
	30 - 50 prosent av totalporteføljen	41,29	43,57	38,77	38,75	38,62
Markedsrisiko	Minste sammenfall norsk aksjeportefølje minimum 60 prosent	92,39	92,41	92,37	92,03	92,86
Markedsrisiko	Minste sammenfall nordisk aksjeportefølje minimum 60 prosent	83,73	82,19	83,53	85,74	84,81
Markedsrisiko	Minste sammenfall valutaeksponering minimum 99 prosent	99,89	99,94	99,89	99,85	99,92
Kredittrisiko	Maksimal eksponering mot enkeltsteder med rating lavere enn BBB-					
	- for kommuner og selskaper med tilknytning til nasjonalstat 5 prosent	1,87	1,86	2,57	2,36	2,42
	- for selskaper innenfor kraftbransjen 3,7 prosent	0,60	0,59	0,72	0,58	0,58
	- for selskaper innenfor finanssektoren 1,6 prosent	0,28	0,28	0,32	0,28	1,01
	- for andre selskaper 1,4 prosent	0,87	0,87	0,94	0,93	0,98
Likvide instrumenter	Minimum 10 prosent av porteføljen i likvide instrumenter	20,66	19,50	18,97	17,57	19,65
Belåning*	Maksimalt 5 prosent	2,18	2,69	2,42	1,22	1,28
Utlån	Maksimalt 20 prosent av aksjeporteføljene samlet	9,98	9,54	9,12	9,74	10,71
Motpartsrisiko***	Maksimalt potensiell motpartseksponering skal ikke overstige					
	0,75 prosent av SPNs kapital mot enkelt motpart	0,74	0,70	0,74	0,73	0,75

* Nettoeksponering mot aksjer er definert som markedsverdien av aksjeporteføljene inkludert kontantposisjoner som tilhører aksjeporteføljene. Bruttoeksponering og nettoeksponering mot aksjeporteføljene er, som følge av at det i porteføljene ikke er shortposisjoner mot enkeltaksjer eller aksjeindekser, like store. For renteporteføljene er bruttoeksponering justert for tilfeller hvor verdipapirer, inkludert rentebytteavtaler og gjeldsposisjoner, i sum gir opphav til en short posisjon mot kort rentebinding, og tilfeller hvor verdipapirer inkludert valutaderivater og gir opphav til short posisjon mot enkeltvalutaer. Per 31.12.2012 er det ikke slike shortposisjoner, jf. note 14 i regnskapet til Statens pensjonsfond Norge. Det var det heller ikke for andre datoer oppgitt i denne tabellen. Begrepet belåning er definert som nettoverdi av kontantinstrumenter og reinvestering av kontantsikkerhet. Med kontantinstrumenter forstås følgende instrumenter med løpetid ikke lengre enn 1 måned: kontanter, statskasseveksler, innskudd, lån, fordringer, kortsiktig gjeld samt gjenkjøps- og gjensalgavtaler. Samlet bruttoeksponering for aksjer og renter vil være større enn 100 i tilfeller hvor begrepet nettobelåning er større enn 0, og/eller i tilfeller med short posisjoner mot kort rentebinding, enkeltvalutaer eller aksjer.

** De supplerende rammene fastsatt av Folketrygdfondets styre ble gjort gjeldende fra 01.10.2011 og ble sist endret med virkning fra 19.06.2012.

*** Dersom motpartseksponeringen ved slutten av en dag overstiger rammen, skal eksponeringen reduseres første påfølgende handledag.

OPPSTILLING OVER TOTALRESULTATET

Beløp i millioner kroner	Noter	3.kv. 2013	3.kv. 2012	Akkumulert per 30.09.2013	Akkumulert per 30.09.2012	2012
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader						
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:						
Aksjer	4	6 930	7 262	9 216	8 281	8 203
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	4	44	249	795	710	729
Finansielle derivater	4	9	492	-1 354	844	1 072
Renteinntekter	4	680	597	1 968	1 981	2 607
Utbytte	4	249	158	3 418	3 178	3 463
Andre porteføljeinntekter/-kostnader	4	-119	-87	-236	-231	-288
Transaksjonskostnader	4	-7	-3	-27	-15	-20
Porteføljeresultat		7 786	8 668	13 780	14 748	15 766
Forvaltningskostnader						
Forvaltningskostnader	8	-34	-27	-98	-86	-127
Periodens resultat		7 752	8 641	13 682	14 662	15 639
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader		-	-	-	-	-
Totalresultat		7 752	8 641	13 682	14 662	15 639

BALANSE

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Noter</i>	<i>30.09.2013</i>	<i>31.12.2012</i>
Eiendeler			
Finansielle eiendeler			
Bankinnskudd	3, 4	6 591	8 759
Uoppgjorte handler	3, 4	1 056	58
Aksjer	3, 4	86 621	81 617
Utlånte aksjer	3, 4, 6	9 829	8 821
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	3, 4	63 680	53 273
Finansielle derivater	3, 4, 5	1 507	2 395
Fordringer		41	0
Sum eiendeler		169 325	154 923
Gjeld og Statens kapitalinnskudd			
Finansiell gjeld			
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler	6	756	862
Mottatt kontantsikkerhet	3, 4, 6	8 762	8 218
Uoppgjorte handler	3, 4	303	35
Finansielle derivater	3, 4, 5	642	661
Skyldig forvaltningshonorar		25	24
Andre forpliktelser og avsetninger		33	1
Statens kapitalinnskudd			
Statens kapitalinnskudd		158 804	145 122
Sum Gjeld og Statens kapitalinnskudd		169 325	154 923

Folketrygdfondets styre
Oslo, 19. november 2013

OPPSTILLING AV ENDRINGER I STATENS KAPITALINNSKUDD

<i>Beløp i kroner</i>	<i>Tilført fra eier</i>	<i>Opptjente tilbakeholdte resultater</i>	<i>Sum egenkapital</i>
Statens kapitalinnskudd per 01.01.2012	11 778	117 705	129 483
Periodens resultat		14 662	14 662
Totalresultat		14 662	14 662
Statens kapitalinnskudd per 30.09.2012	11 778	132 367	144 145
Statens kapitalinnskudd per 01.01.2013	11 778	133 344	145 122
Periodens resultat		13 682	13 682
Totalresultat		13 682	13 682
Statens kapitalinnskudd per 30.09.2013	11 778	147 026	158 804

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløp i millioner kroner

1.1.-30.09.2013

1.1.-30.09.2012

2012

Operasjonelle aktiviteter

Innbetaling av renter bankinnskudd	12	6	19
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	10 248	3 724	5 265
Utbetaling ved kjøp av aksjer og andeler	-7 116	-7 299	-9 214
Innbetaling ved salg og forfall av obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	9 354	10 058	12 922
Utbetaling ved kjøp av obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	-19 163	-11 152	-14 781
Innbetaling fra finansielle derivater	742	1 634	2 015
Utbetaling fra finansielle derivater	-863	-505	-676
Utbytte fra investeringer i aksjer og andeler	3 406	3 176	3 467
Innbetaling av renter på investering i obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	1 659	1 560	1 959
Netto innbetaling/utbetaling ved gjenkjøpsavtaler	-604	-1 205	-1 008
Kontantsikkerhet mottatt eller betalt ved verdipapirutlån, derivater og gjenkjøpsavtaler	-222	4 492	3 650
Utbetalinger forvaltningskostnader	-97	-102	-124
Utbetalinger transaksjonskostnader etc.	-27	-15	-20
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-2 671	4 372	3 474

Finansieringsaktiviteter

Tilførsel fra den norske stat

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-	-	-

Netto endring i bankinnskudd

Bankinnskudd per 1. januar	8 759	5 456	5 456
Netto kontantstrøm i perioden	-2 671	4 372	3 474
Gevinst/tap valuta på bankinnskudd	503	-156	-171
Bankinnskudd ved periodens slutt	6 591	9 672	8 759
Bankinnskudd består av:			
Innskudd banker	6 591	9 672	8 759
Kortsiktige innlån	-	-	-
Totalt	6 591	9 672	8 759

NOTE 1 GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV DELÅRSREGNSKAP OG REGNSKAPSPRINSIPPER

Generell informasjon

Statens pensjonsfond Norge forvaltes av Folketrygdfondet i eget navn på vegne av Finansdepartementet i henhold til mandat gitt for forvaltning. Den forvaltede investeringsporteføljen tilsvarende det til enhver tid innstående beløp på Statens pensjonsfond Norges konto i Folketrygdfondet, herunder Statens pensjonsfond Norges forvaltningsresultat etter fradrag for godtgjørelse til Folketrygdfondet. Folketrygdfondet bærer ingen økonomisk risiko knyttet til verdiutviklingen i fondet.

Statens pensjonsfond Norges delårsregnskap for 3. kvartal 2013 ble godkjent av styret i Folketrygdfondet 19. november 2013.

Statens pensjonsfond Norges regnskapsrapportering er en del av Folketrygdfondets regnskap, jf. forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet § 3-1. I henhold til samme forskrift skal regnskapsrapportering for Statens pensjonsfond Norge utarbeides etter de internasjonale regnskapsstandardene som er vedtatt etter regnskapsloven § 3-9 annet ledd med de tillegg og unntak som følger av regnskapsloven og forskriften. Folketrygdfondet skal iht. forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet § 4-1 utarbeide kvartalsregnskap som minst skal omfatte kvartalsvis regnskapsrapportering for investeringsporteføljen Statens pensjonsfond Norge. Kvartalsregnskapet skal utarbeides i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder for delårsregnskap med de tillegg og unntak som følger av forskriften.

Grunnlag for utarbeidelse av delårsregnskapet

Delårsregnskapet for Statens pensjonsfond Norge er avlagt i henhold til de reglene som følger av forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet. Forskriften krever at delårsregnskapet utarbeides i henhold til IAS 34, men fastsetter særskilte krav til presentasjon av investeringsporteføljen.

Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av delårsregnskapet er i samsvar med regnskapsprinsippene som ble benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet for 2012, med unntak av nye regnskapsstandarder eller tolkninger som trådte i kraft 1. januar 2013. Nye regnskapsstandarder eller tolkninger med betydning for Statens pensjonsfond Norge er beskrevet nedenfor.

IFRS 13 Fair Value Measurement / Måling av virkelig verdi

IFRS 13 trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2013. Standarden angir prinsipper og veiledning for måling av virkelig verdi for eiendeler og forpliktelser som andre standarder krever eller tillater målt til virkelig verdi. Innføringen av IFRS 13 har ikke medført vesentlige effekter for måling av virkelig verdi for Statens pensjonsfond Norge.

IFRS 13 krever økte noteopplysninger for eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi. Enkelte av noteopplysningene er pliktige for delårsregnskap. Opplysninger i tråd med de nye noteopplysningskravene er gitt i note 3 Finansielle instrumenter til virkelig verdi.

IFRS 7 Finansielle instrumenter – opplysninger

Endringene i IFRS 7 som trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2013, innebærer at det skal gis opplysninger om motregningsrettigheter og relaterte avtaler (for eksempel sikkerhetsstillelser). Opplysningene skal gi brukerne av regnskapet nyttig informasjon for å evaluere effekten av motregningsavtaler på Statens pensjonsfond Norges finansielle stilling. De nye notene er påkrevd for alle innregnede finansielle instrumenter som er nettoppresentert i samsvar med IAS 32 Finansielle instrumenter – presentasjon. Opplysningskravene omfatter også innregnede finansielle instrumenter som er underlagt en «enforcable master netting arrangement» eller tilsvarende avtale, uavhengig av om de er nettoppresentert i samsvar med IAS 32. Endringene påvirker ikke Statens pensjonsfond Norges finansielle stilling eller resultat. I note 7 under motpartsrisiko og motregning, er det gitt opplysninger i tråd med de nye noteopplysningskravene i IFRS 7.

NOTE 2 VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Utarbeidelse av delårsregnskapet medfører at ledelsen gjør estimater og skjønnmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper og dermed regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2012 er det redegjort nærmere for vesentlige estimater og forutsetninger i note 2.

NOTE 3 FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI

Kolonnen "Annet" viser Sikkerhetsstillelse, mellomværende mellom de ulike delporteføljene og med Folketrygdfondet.

30.09.2013	Porteføljeområder					Annet	Statens pensjonsfond Norge
	Norsk aksjeportefølje	Nordisk aksjeportefølje	Norsk renteportefølje	Nordisk renteportefølje			
<i>Beløp i millioner kroner</i>							
Eiendeler							
Finansielle eiendeler							
Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked (nivå 1):	81 285	15 493	9 548	3 506	8 762	118 594	
Bankinnskudd (nivå 1)	155	32		34	6 370	6 591	
Uoppgjorte handler (nivå 1)	91	60	905			1 056	
Aksjer (nivå 1)	75 381	11 212	4			86 597	
Utlånte aksjer (nivå 1)	5 646	4 183				9 829	
Obligasjoner og andre rentebærende papirer (nivå 1)			11 009	3 471		14 480	
Fordringer (nivå 1)	12	0	29		0	41	
Mellomværende mellom porteføljeområder (nivå 1)		6	-2 398		2 392	0	
Verdsettelse basert på observerbare markedsdata (nivå 2):	0	0	36 207	6 379	0	42 586	
Obligasjoner og andre rentebærende papirer (nivå 2)			34 700	6 379		41 079	
Finansielle derivater (nivå 2)			1 507			1 507	
Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata (nivå 3):	24	0	8 120	0	0	8 144	
Tegningsretter (nivå 3)	24					24	
Obligasjoner og andre rentebærende papirer (nivå 3)			8 120			8 120	
Sum eiendeler	81 309	15 493	53 876	9 885	8 762	169 325	
Gjeld							
Finansiell Gjeld							
Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked (nivå 1):	59	38	239	0	8 787	9 123	
Mottatt kontantsikkerhet (nivå 1)					8 762	8 762	
Uoppgjorte handler (nivå 1)	59	38	206	0		303	
Skyldig forvaltningshonorar (nivå 1)					25	25	
Andre forpliktelser og avsetninger (nivå 1)			33			33	
Verdsettelse basert på observerbare markedsdata (nivå 2):	0	1	1 397	0	0	1 398	
Finansielle derivater (nivå 2)		1	641			642	
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler (nivå 2)			756			756	
Sum gjeld	59	39	1 636	0	8 787	10 521	

FORTS. NOTE 3 FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI**Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked (nivå 1)**

Finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder er plassert på nivå 1. I denne kategorien inngår børsnoterte aksjer samt statsobligasjoner utstedt av nasjonalstatene i Norge, Sverige, Danmark og Finland.

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata (nivå 2)

Finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i mindre aktive markeder og ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor pris er direkte eller indirekte observerbar, er plassert på nivå 2. I denne kategorien inngår obligasjoner hvor kurs kan observeres hyppig, innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler og finansielle derivater.

Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata (nivå 3)

For de instrumenter hvor kriteriene for nivå 1 eller 2 ikke er tilfredsstillt, foretas en modellbasert prising. I denne kategorien inngår obligasjoner med norsk utsteder hvor kredittmarginen utgjør en vesentlig del av vurderingen av markedsverdi.

For nærmere forklaring rundt hierarkiet og klassifiseringer henvises det til årsrapporten for 2012.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi, nivå 3

Beløp i millioner kroner	Norsk rente- portefølje
Balanse per 31.12.2012	10 785 *
Netto gevinst på finansielle eiendeler	-20
Tilgang/kjøp	2 182
Salg	704
Forfalt	384
Overføring fra nivå 2	1 121
Overføring til nivå 2	4 859
Balanse per 30.09.2013	8 120

* Tallet avviker med 104 millioner kroner fra verdien oppgitt i tilsvarende note per 31.12.2012 i årsregnskapet for Folketrygdfondet. Forskjellen skyldes at påløpt rente nå er lagt på de ulike verdsettelsesnivåene.

Per 30.09.2013 har obligasjoner som er verdsatt på nivå 3 blitt redusert med 2 665 millioner i forhold til balansen per 31.12.2012. Hovedgrunnen til dette er at det for flere av lånene i porteføljen nå finnes priser som er direkte eller indirekte observerbare og lånene er følgelig knyttet til nivå 2

Det har ikke vært flyttet finansielle eiendeler eller gjeld mellom nivå 1 og nivå 2. Det har heller ikke vært flyttet gjeld mellom nivå 1 eller 2 og nivå 3.

Ved tilfeller hvor tredjepartsprising bortfaller eller at kvalitet oppfattes som dårlig vil verdipapirer reklassifiseres til et annet nivå.

Sensitivetsanalyse, nivå 3

Beløp i millioner kroner	Bokført verdi 30.09.2013	Effekt av økning i kredittpåslag med 10 bp
Obligasjoner med norsk utsteder	8 120	-19

Sensitiviteten i verdsettelsen på nivå 3 er vist ved å øke diskonteringsrenten for fastrentelån og marginkravet for marginbaserte lån med 10 basispunkter (0,10 prosentpoeng).

NOTE 4 PORTEFØLJEOMRÅDER

Informasjonen om porteføljekområdene under følger de internt definerte delporteføljene. Oppdelingen følger av mandatets regulering av aktivaklasser og regional fordeling. Kolonnen "Annet" viser Sikkerhetsstillelse, mellomværende mellom de ulike delporteføljene og med Folketrygdfondet.

Resultatregnskap 1.01. - 30.09.2013**Porteføljekområder**

Beløp i millioner kroner	Porteføljekområder					Statens pensjonsfond Norge
	Norsk aksjeportefølje	Nordisk aksjeportefølje	Norsk renteportefølje	Nordisk renteportefølje	Annet	
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader						
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:						
Aksjer	5 908	3 335	-27			9 21
Obligasjoner og andre rentebærende papirer			207	588		795
Finansielle derivater		1	-1 353	2		-1 354
Renteinntekter	1		1 734	233		1 968
Utbytte	3 008	410				3 418
Andre porteføljeinntekter	10	5		7		22
Andre porteføljekostnader			-258			258
Transaksjonskostnader	-18	-9				-27
Porteføljeresultat	8 909	3 742	303	826	0	13 780
Forvaltningskostnader					98	98
Periodens resultat	8 909	3 742	303	826	-98	13 682

Balanse 30.09.2013**Eiendeler****Finansielle eiendeler**

Bankinnskudd	155	32		34	6 370	6 591
Avgitt kontantsikkerhet						-
Uoppgjorte handler	91	60	905			1 056
Aksjer	75 405	11 212	4			86 621
Utlånte aksjer	5 646	4 183				9 829
Obligasjoner og andre rentebærende papirer			53 829	9 851		63 680
Finansielle derivater			1 507			1 507
Fordringer	12		29			42
Mellomværende mellom porteføljekområder		6	-2 398		2 392	-
Sum eiendeler	81 309	15 493	53 876	9 885	8 762	169 325

Gjeld og Statens kapitalinnskudd**Finansiell Gjeld**

Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler			756			756
Mottatt kontantsikkerhet					8 762	8 762
Uoppgjorte handler	59	38	206			303
Finansielle derivater		1	641			642
Skyldig forvaltningshonorar					25	25
Andre forpliktelser og avsetninger			33			33
Sum gjeld	59	39	1 636	0	8 787	10 521
Statens kapitalinnskudd	81 250	15 454	52 240	9 885	-25	158 804
Sum gjeld og Statens kapitalinnskudd	81 309	15 493	53 876	9 885	8 762	169 325

NOTE 5 FINANSIELLE DERIVATER

Oppstillingen viser finansielle derivater som er benyttet i styringen av valuta- og renterisikoen til Statens pensjonsfond Norge.

Finansielle derivater per 30.09.2013

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Nominelt beløp</i>	<i>Eiendel</i>	<i>Gjeld</i>
Valutaderivater	11 756	1	12
Rentederivater	54 944	1 506	630
Sum finansielle derivater	66 700	1 507	642

NOTE 6 EIENDELER SOM IKKE ER FRAREGNET OG SIKKERHETSSTILLELSE

Noten viser finansielle eiendeler som har blitt overført på slik måte at deler eller hele av de finansielle eiendelene ikke kvalifiserer for fraregning og forpliktelser knyttet til disse.

Eiendeler ikke fraregnet

Eiendeler og forpliktelser vedrørende eiendeler som ikke er fraregnet per 30.09.2013

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Obligasjoner</i>	<i>Aksjer</i>	<i>Totalt</i>
Eiendeler			
Repo	756		756
Utlånte verdipapirer		9 829	9 829
Overførte finansielle eiendeler	756	9 829	10 585
Gjeld			
Kontantsikkerhet		7 790	7 790
Mottatt kontanter	756		756
Tilhørende forpliktelser	756	7 790	8 546

FORTS. NOTE 6 EIENDELER SOM IKKE ER FRAREGNET OG SIKKERHETSSTILLELSE**Sikkerhetsstillelse**

Oppstillingen viser instrumenter og forhold som medfører belåning av kapitalen til Statens pensjonsfond Norge.

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>30.09.2013</i>
Mottatt kontantsikkerhet knyttet til ikke-børsnoterte derivater	972
Mottatt sikkerhet knyttet til ikke-børsnoterte derivater	972
Mottatt kontantsikkerhet	
Mottatt kontantsikkerhet knyttet til ikke-børsnoterte derivater	972
Mottatt kontantsikkerhet knyttet til utlånte verdipapirer	7 790
Mottatt kontantsikkerhet	8 762
Mottatte verdipapirer som sikkerhet	
Mottatte verdipapirer som sikkerhet knyttet til utlånte verdipapirer	2 916
Mottatte verdipapirer som sikkerhet	2 916

Det henvises til årsrapporten for 2012 for nærmere redegjørelse vedr. gjenkjøpsavtaler, sikkerhetsstillelse og utlån av verdipapirer.

NOTE 7 FINANSIELL RISIKO

Finansiell risiko er en konsekvens av egenskaper ved de markeder midlene til Statens pensjonsfond Norge investeres i. Folketrygdfondets mål ved styring av finansiell risiko er å sørge for at Statens pensjonsfond Norge oppnår den eksponering som Finansdepartementet gjennom referanseindekshar spesifisert, og at forvaltningen holder seg innenfor fastsatte risikorammer.

Statens pensjonsfond Norge er eksponert mot markedsrisiko (inkludert valutarisiko, renterisiko og prisisiko), kredittrisiko, motpartsrisiko og likviditetsrisiko som oppstår som følge av verdipapirer og finansielle instrumenter i porteføljen.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko som skyldes den generelle risikoen i de markeder midlene til Statens pensjonsfond Norge investeres i, og er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i markedspriser (kursen). I oppfølgingen og målingen av markedsrisiko opereres det med flere begreper.

Volatilitet

Absolutt risiko er markedsrisikoen knyttet til de markeder midlene investeres i. Denne risikoen bæres av oppdragsgiver, og Finansdepartementet har definert en referanseportefølje som gir uttrykk for det risikonivået som ønskes. Relativ risiko er markedsrisiko målt som forskjell i avkastning mellom porteføljen og referanseporteføljen.

FORTS. NOTE 7 FINANSIELL RISIKO**Absolutt volatilitet per 30.09.13 målt som standardavvik i prosent**

	Forventet	Historisk			
		52 uker	36 mnd	60 mnd	120 mnd
Statens pensjonsfond Norge	12,1	5,6	8,5	10,8	10,4
Norsk aksjeforfølje	21,1	9,0	15,6	20,3	21,2
Nordisk aksjeforfølje	20,0	13,2	14,7	17,9	17,2
Norsk renteforfølje	3,3	2,4	2,6	2,7	2,5
Nordisk renteforfølje	7,9	6,7	5,5	7,7	

Relativ volatilitet per 30.09.13 målt som standardavvik i prosent

	Forventet	Historisk			
		52 uker	36 mnd	60 mnd	120 mnd
Statens pensjonsfond Norge	0,6	0,4	0,5	1,4	1,4
Norsk aksjeforfølje	1,1	0,6	0,9	2,5	3,1
Nordisk aksjeforfølje	1,2	0,7	0,8	1,8	1,4
Norsk renteforfølje	0,5	0,4	0,7	1,0	1,0
Nordisk renteforfølje	0,4	0,3	0,3	0,7	

Modellene som er benyttet i beregningen av volatilitetstallene, er forklart i SPN note 14 i Folketrygdfondets årsrapport for 2012.

Renterisiko

Verdien av Statens pensjonsfond Norge er følsom for endringer i rentenivået. I forvaltningen fokuseres det på avvik mellom porteføljen og referanseindeksen for ulike løpetider med rentebinding. En større del av den norske renteforføljen er investert i lån med fl ytende rente. Som følge av at renteindeksen inneholder lån med fast langsiktig rente, er det inngått renteswapper for å styre renterisikoen i retning av renteindeksens renterisiko.

Valutakursrisiko

Valutakursrisiko er risiko knyttet til at verdien av finansielle instrumenter vil endres som følge av endringer i valutakurs. Statens pensjonsfond Norge er investert i verdipapirer som er utstedt i og omsettes i annen valuta enn norske kroner. Folketrygdfondet bruker valutaswapper og valutaterminavtaler for å styre valutarisikoen slik at Statens pensjonsfond Norge har tilnærmet lik valutaeksponering som referanseindeksen.

Aksjerisiko

Aksjerisiko er risiko for verdiendring som følge av investeringer i aksjer. I tabellen er konsentrasjonen i aksjerisiko vist for bransjer:

FORTS. NOTE 7 FINANSIELL RISIKO**Aksjer fordelt på bransjer per 30.09.2013**

Beløp i millioner kroner	Norsk rente- portefølje	Norsk aksje- portefølje	Nordisk aksje- portefølje	Totalt
Energi		30 453	128	30 582
Finans		13 778	3 972	17 750
Forbruksvarer		5 159	1 575	6 734
Forsyninger		45	225	270
Helsevern		989	2 156	3 145
Industri	4	4 865	4 009	8 878
Informasjonsteknologi		934	1 479	2 413
Konsumentvarer		7 250	719	7 969
Materialer		6 692	587	7 280
Tele		10 865	544	11 409
Sum	4	81 031	15 394	96 430

Kreditrisiko

Kreditrisiko er risiko knyttet til at utstedere av obligasjoner ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. For Statens pensjonsfond Norge oppstår kreditrisiko delvis som følge av Finansdepartementets valg av referanseindeks og delvis som følge av Folketrygdfondets aktive forvaltning. Tabellen viser obligasjonsporteføljenes fordeling på kredittvurderingskategorier.

Obligasjonslån fordelt etter rating per 30.09.2013*

Beløp i millioner kroner	Norsk rente- portefølje	Nordisk rente- portefølje	Totalt
AAA/Aaa - stat	11 008	3 550	14 559
AAA/Aaa - privat	8 866	3 476	12 342
AA/Aa	3 478	865	4 343
A	13 986	786	14 772
BBB/Baa	10 149	945	11 094
BB/Ba	4 979	229	5 208
B	1 043	0	1 043
Lavere	319	0	319
Sum	53 829	9 851	63 680

* Det er hhv. 55,8 prosent av obligasjonene i den norske renteporteføljen som har rating fra et av de internasjonale ratingbyråene (S&P, Moody's, Fitch) og 94,8 prosent av obligasjonene i den nordiske obligasjonsporteføljen. I tilfeller hvor lånet har rating fra alle tre eksterne byråer er midterste rating benyttet, og i tilfeller med rating fra to byråer er laveste rating benyttet. I tilfeller hvor lånet ikke har rating, benyttes utsteders rating. I tilfeller hvor hverken lånet eller låntager har ekstern rating, er intern rating benyttet slik denne fremkommer i Folketrygdfondets interne regelverk.

FORTS. NOTE 7 FINANSIELL RISIKO

Karakterskalaene går fra AAA (Aaa) til D, hvor AAA er best og D er konkurs. Karakter på BBB- eller bedre anses å være «investment grade». I den norske renteporteføljen er det obligasjonslån utstedt av i alt 45 låntagere som ikke har «investment grade». I den nordiske porteføljen finnes det ingen låntagere under «investment grade».

Det er i alt 7 utstedere i den norske renteporteføljen med en lavere kredittvurdering enn B.

Obligasjonslån fordelt etter sektor per 30.09.2013

Beløp i millioner kroner	Norsk	Nordisk	Sum
	obligasjons- portefølje	obligasjons- portefølje	
Stat	11 008	3 550	14 559
Statsrelatert	3 794	135	3 929
Kommune	503	0	503
Finans, obligasjoner med fortrinnsrett	13 752	3 481	17 233
Finans, ordinære	11 262	1 490	12 753
Finans, ansvarlige lån	1 983	313	2 296
Industri, ordinære lån	8 713	751	9 464
Kraft, ordinære lån	2 814	131	2 945
Sum obligasjoner og sertifikater	53 829	9 851	63 680

Motpartsrisiko og motregning

Motpartsrisiko er en form for kredittrisiko som er knyttet til at motparter for derivater, utlån av verdipapirer, bankinnskudd m.v. ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser overfor Folketrygdfondet.

I tabellen under er motpartseksponeeringen for eiendeler vist, sammen med en oversikt over motregning over balansen iht. IFRS og motregning som er avtalt, men som ikke er tatt med i balansen.

Motpartseksponeering og motregning per 30.09.2013

Beløp i millioner kroner	Brutto verdi	Beløp som motregnes i balansen	Beløp som ikke kan nettes i balansen, men som omfattes av rammeavtale for netting				Beløp etter mulige nettoppgjør
			Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Kontant- sikkerhet	Verdipapir sikkerhet	
Eiendeler							
Bankinnskudd	6 591		6 591				6 591
Aksjeutlån	9 829		9 829		7 261	2 568	0
Finansielle derivater	1 507		1 507	568	903		36
Omvendte gjenkjøpsavtaler							
Fordringer	41		41				41
Uoppgjorte handler	1 056		1 056				1 056
Sum eiendeler	19 024	0	19 024	568	8 164	2 568	7 724
Gjeld							
Finansielle derivater	642		642	568			74
Gjenkjøpsavtaler	756		756		756		0
Sum gjeld	1 398	0	1 398	568	756	0	74

FORTS. NOTE 7 FINANSIELL RISIKO

Kolonnen for bruttoverdi viser eksponeringen per 30.09.2013. Balanseført verdi samsvarer med bruttoverdi fratrukket verdien av forretninger hvor det er etablert nettingordninger og Folketrygdfondet har til hensikt å avslutte disse forretningene samtidig.

Rettslig bindende rammeavtaler om netting

Folketrygdfondet har etablert rammeavtaler for finansielle derivater (ISDA) som innebærer at verdien av samtlige avtaler med aktuell motpart inngått under samme rammeavtale skal nettes ved konkurs eller andre gitte forhold hos en av partene. Effekten av slik netting fremkommer i kolonnen for finansielle instrumenter. Folketrygdfondet har i tillegg inngått avtale om sikkerhetsstillelse (CSA) som tillegg til disse rammeavtalene (ISDA). I sum innebærer disse avtalene at det er mellomværende mellom motpart og Folketrygdfondet som blir gjenstand for krav ved konkurs. I tabellen er derfor nettobeløpet for stilt sikkerhet oppgitt, slik at overskytende sikkerhet ikke er tatt med. I note 6 er det totale sikkerhetsbeløpet oppgitt.

For aksjeutlån er det inngått rammeavtaler (GMSLA) som innebærer at motparten stiller sikkerhet overfor Folketrygdfondet for de aksjeutlån som er inngått. I tabellen er stilt sikkerhet som kan nettes mot verdien av aksjeutlån ved en konkurs eller andre gitte forhold vist, og overskytende stilt sikkerhet er ikke vist. I note 6 er det totale sikkerhetsbeløpet for aksjeutlån vist. Til høyre i tabellen er beløp etter mulige nettooppgjør vist.

Motpartsramme

Nettoppgjør slik det fremkommer i tabellen med et tillegg for fremtidig utvikling og eventuelle fratrukk for overskytende mottatt sikkerhet er lagt til grunn ved rammeutnyttelse i forhold til fastsatte motpartsrammer.

NOTE 8 FORVALTNINGSKOSTNADER

De utgifter Folketrygdfondet har ved forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge skal dekkes av Statens pensjonsfond Norge i samsvar med kapittel 5 av Mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge fastsatt av Finansdepartementet 21. desember 2010 med hjemmel i lov av 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 tredje ledd og § 7.

Forvaltningskostnader i Folketrygdfondet beløp seg til 104 millioner kroner ved utgangen av 3. kvartal.

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>3. kv. 2013</i>	<i>Akkumulert per 30.09.2013</i>
Personalkostnader	20	55
Systemkostnader	7	22
Depotkostnader	2	5
Konsulentbistand	1	5
Andre driftskostnader	5	17
Sum totale forvaltningskostnader i Folketrygdfondet	35	104
Herav dekket av Statens pensjonsfond Norge	34	98

NOTE 9 TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Det har per tredje kvartal 2013 blitt gjennomført i alt 4 transaksjoner mellom Statens pensjonsfond Norge og Statens obligasjonsfond. Alle transaksjonene relaterer seg til salg fra Statens obligasjonsfond til Statens pensjonsfond Norge og summerer seg til 495 millioner kroner. På samme tidspunkt som handlene mellom de to fondene, har Statens obligasjonsfond også solgt deler av sin beholdning i markedet. De interne handlene er gjennomført til samme pris som det Statens obligasjonsfond oppnådde ved salg i markedet.

REVISORS UTTALELSE

Building a better
working world

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS
Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Oslo Athium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 357 MVA
TE: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 29 01
www.ey.no
Medlemmer av den norske revisorforening

Til Finansdepartementet

Uttalelse om forenklet revisorkontroll av delårsregnskap

Innledning

Vi har foretatt en forenklet revisorkontroll av regnskapsrapporteringen for investeringsporteføljen til Statens pensjonsfond Norge. Regnskapsrapporteringen består av balanse pr. 30. september 2013 og tilhørende oppstilling over totalresultatet og oppstilling over endringer i Statens kapitalinnskudd og kontantstrømpoppstilling for nımånedersperioden 1. januar 2013 til 30. september 2013. Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen og fremstillingen av delårsregnskapet i samsvar med forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet, som krever at delårsregnskapet skal utarbeides i samsvar med International Financial Reporting Standards for delårsregnskaper som fastsatt av EU (IAS 34). Vår oppgave er å avgı en uttalelse om delårsregnskapet basert på vår forenklete revisorkontroll.

Omfanget av den forenklete revisorkontrollen

Vi har utført vår forenklete revisorkontroll i samsvar med internasjonal standard for forenklet revisorkontroll 2410 "Forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap, utført av foretakets valgte revisor". En forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap består i å rette forespørsler, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En forenklet revisorkontroll har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med International Standards on Auditing, og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet for at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Konklusjon

Vi har ved vår forenklete revisorkontroll ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at det vedlagte delårsregnskapet i det alt vesentlige ikke er utarbeidet i samsvar med forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet, som krever at delårsregnskapet skal utarbeides i samsvar med International Financial Reporting Standards for delårsregnskaper som fastsatt av EU (IAS 34).

Oslo, 19. november 2013
ERNST & YOUNG AS

Eirik Tandrevold
statsautorisert revisor

LOVERK OG HISTORIKK

...understøtte statlig sparing for finansiering av folketrygdens pensjonsutgifter og underbygge langsiktige hensyn ved anvendelse av statens petroleumsinntekter...

FRA STATENS PENSJONSFONDS FORMÅL

LOVERKET SOM REGULERER FOLKETRYGDFONDET

- Folketrygdfondets virksomhet er regulert gjennom lov om Folketrygdfondet av 29.6.2007
- Folketrygdfondet skal forvalte Statens pensjonsfond Norge på vegne av Finansdepartementet, en oppgave som er forankret i lov om Statens pensjonsfond av 21.12.2005
- Rammene for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge er gitt gjennom mandat av 21.12.2010
- Folketrygdfondet er i tillegg gitt i oppdrag å forvalte Statens obligasjonsfond på vegne av Finansdepartementet, jf lov om Statens obligasjonsfond av 6.3.2009
- Rammene for forvaltningen av Statens obligasjonsfond er gitt gjennom mandat av 21.12.2010

